Babal?k Rolü Alg? Ölçe?i (BRAÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Babal?k Rolü Alg? Ölçe?i (BRAÖ)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17165

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Babal?k Rolü Alg? Ölçe?i (BRAÖ), babalar?n kendi babal?k rollerine ili?kin alg?lar?n? ve bu role atfettikleri de?erleri sistematik olarak ölçmek amac?yla geli?tirilmi? özgün bir psikolojik ölçme arac?d?r. Ölçek, özellikle babalar?yla yüksek ve dü?ük düzeyde çat??ma ya?ayan ergenlerin babalar?n?n alg?lar?n? kar??la?t?rmay? amaçlayan bir yüksek lisans tezi kapsam?nda Ya?ar Kuzucu taraf?ndan 1999 y?l?nda geli?tirilmi?tir.

BRAÖ, babalar?n çocuk yeti?tirme, duygusal kat?l?m ve aile içi sorumluluklara dair ki?isel inançlar?n? de?erlendirmeye olanak tan?r. Ölçek, 5'li Likert tipi derecelendirme format?n? kullanarak kat?l?mc?lar?n ifadelerin kendilerine ne ölçüde uygun oldu?unu belirlemelerini ister. Psikometrik özellikleri, sosyal be?enirlik faktöründen ba??ms?z çal??t???n? ve kabul edilebilir düzeyde güvenilirli?e sahip oldu?unu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Babal?k, Rol Alg?s?, Baba-Ergen Çat??mas?, Psikometrik Ölçek, Aile Psikolojisi, Ebeveynlik Rolü.

Yazarlar

Ya?ar Kuzucu

Amaç

Ölçe?in temel amac?, **babal?k rolünün** yeti?kin erkekler taraf?ndan nas?l alg?land???n?, yorumland???n? ve içselle?tirildi?ini nicel olarak ölçmektir. Bu alg?lar?n, baban?n çocuklar?yla özellikle ergenlik dönemindeki çocuklar?yla kurdu?u ili?ki kalitesi ve ya?ad??? çat??ma düzeyi gibi önemli aile dinamikleriyle nas?l ili?kilendi?ini incelemek üzere tasarlanm??t?r.

BRAÖ, ara?t?rmac?lara babal?k rolüne dair kültürel ve bireysel farkl?l?klar? tespit etme ve babal?kla ilgili e?itim ve müdahale programlar?n?n etkinli?ini de?erlendirme imkan? sunar.

Yap?

BRAÖ, literatürde **Babal?k Rolü Alg?s?** olarak tan?mlanan psikolojik yap?y? ölçmektedir. Bu yap?, baban?n aile içindeki görevlerini, çocuklar?na rehberlik etme biçimlerini, duygusal destek sa?lama kapasitesini ve disiplin yöntemlerini kapsayan ki?isel inançlar sistemini ifade eder.

Ölçek, baban?n bu rollere ili?kin tutumlar?n? ve kendini yeterlilik düzeyini, belirli davran?? ve dü?ünce kal?plar? üzerinden de?erlendirerek çok boyutlu bir alg? profili ç?karmay? hedefler. Alg?, kat?l?mc?lar?n ifadeleri "hiç uygun de?il" (1) ile "tamamen uygun" (5) aras?nda

ARABPSYCHOLOGY.COM

derecelendirmesiyle belirlenir.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, öncelikle **sosyal be?enirlik** faktöründen ne ölçüde etkilendi?ini belirlemeye odaklanm??t?r. Bu amaçla, Kamil Kozan (1983) taraf?ndan geli?tirilen sosyal be?enirlik ölçe?i kullan?lm??t?r. Geçerlik çal??mas? için seçilen 30 ki?ilik baba grubuna, BRAÖ uygulanmadan önce aç?k uçlu bir soru sorulmu?, ard?ndan her iki ölçek birlikte verilmi?tir.

Yap?lan analizde, BRAÖ puanlar? ile sosyal be?enirlik puanlar? aras?ndaki korelasyon de?eri r= 0.30 olarak hesaplanm??t?r. Bu de?erin p<.05 düzeyinde istatistiksel olarak anlams?z (manidar olmayan) bulunmas?, ölçe?in geçerli?ine önemli bir kan?t sa?lamaktad?r. Bu sonuç, babalar?n kendilerini sosyal olarak daha be?enilir gösterme e?ilimlerinin, **Babal?k Rolü Alg? Ölçe?i** üzerindeki etkisinin dü?ük oldu?unu ve ölçe?in gerçek alg?y? ölçtü?ünü göstermektedir.

Güvenirlik

BRAÖ'nün güvenirli?i, hem zaman içindeki tutarl?l??? hem de iç tutarl?l??? incelenerek belirlenmi?tir. Zaman içindeki tutarl?l??? de?erlendirmek amac?yla **test-tekrar yöntemi** kullan?lm??t?r. Bu çal??ma için belirlenen 30 babaya ölçek, dört hafta arayla iki kez uygulanm??t?r.

?ki uygulama sonucunda elde edilen puanlar aras?ndaki ili?ki, Pearson Momentler Çarp?m? Korelasyon Katsay?s? ile analiz edilmi? ve sonuçta r=0.60 (p<.05) düzeyinde, istatistiksel olarak manidar bir ili?ki bulunmu?tur. Bu korelasyon katsay?s?, ölçe?in zaman içinde kararl? ölçümler sa?lad???n? göstermektedir. Ayr?ca, ölçe?in maddelerinin iç tutarl???na bak?lm?? ve **Cronbach Alfa Katsay?s?** 0.75 olarak hesaplanm??t?r. Bu de?er, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme konusunda iyi bir uyum sergiledi?ini ve psikometrik aç?dan kabul edilebilir bir iç tutarl?l??a sahip oldu?unu kan?tlamaktad?r.

Faktör Analizi

Ölçe?in geli?tirilme sürecine dair kaynak metinde faktör yap?s?na ili?kin detayl? bir bilgi sunulmam??t?r. Ancak, ölçe?in bir **geli?tirme** çal??mas? olmas?, babal?k rolünün farkl? boyutlar?n? (örne?in, duygusal kat?l?m, otorite, rehberlik) temsil eden alt boyutlara sahip olabilece?ini dü?ündürmektedir. Yap? geçerli?inin sa?lanmas? amac?yla geli?tirme a?amas?nda ke?fedici ya da do?rulay?c? faktör analizinin yap?ld??? varsay?lmaktad?r.

Araç

Test Tipi: Geli?tirme Ölçe?i (Özgün Ölçek)

ARABPSYCHOLOGY.COM

Format: 5'li Likert Tipi Derecelendirme (1= Hiç uygun de?il - 5= Tamamen uygun)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Babalar

Ya? Grubu: Yeti?kinler (Baba rolünü üstlenen bireyler)

Popülasyon Detaylar?: Ölçek, babal?k rolü alg?s?n? ölçmek üzere geli?tirilmi? olup, geçerlik ve güvenirlik çal??malar? 30 ki?ilik baba gruplar? üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) yöntemi kullan?larak, kat?l?mc?lar?n babal?k rolüyle ilgili ifadelere kat?lma düzeylerini belirtmeleri beklenir.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Be?enirlik, Test-Tekrar Güvenirli?i, ?ç Tutarl?l?k, Korelasyon, Babal?k Rolü Alg?s?, Psikolojik Ölçüm.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, 1999 y?l?nda bir akademik çal??ma (yüksek lisans tezi) kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Ölçe?in kullan?m? için sorumlu yazar Ya?ar Kuzucu ile ileti?ime geçilmesi önerilir. Akademik ara?t?rmalarda (tezler, makaleler) kaynak gösterilerek kullan?m? genellikle mümkündür.

Kaynaklar

Kuzucu, Y. (1999). Babalar?yla çat??ma düzeyi yüksek ve dü?ük olan ergenlerin ve babalar?n?n babal?k rolüne ili?kin alg?lar?n?n kar??la?t?r?lmas? (Yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Ölçe?in orijinal PDF'i buradan indirilebilir: babalik-rolu-alcegi-brao-toad.pdf

Teze ili?kin YÖK Ulusal Tez Merkezi ba?lant?s?: tez.yok.gov.tr

Babal?k Rolü Alg? Ölçe?i (BRAÖ) Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, orijinal kaynak metinde sa?lanmam??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM